

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/21/2020
Identifikačné číslo spisu:	8717010305
Dátum vydania rozhodnutia:	02.09.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:8717010305.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Pavla Farkaša, na verejnom zasadnutí 2. septembra 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného R. M. R. pre zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného a iné, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 8To/21/2019 z 26. júna 2019 v bode 2/, takto

rozhodol:

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku bol rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 26. júna 2019, sp. zn. 8To/21/2019, v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku

porušený zákon

v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku, § 322 ods. 3 Trestného poriadku a § 200 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona

v prospech obvineného R. M. R..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku sa rozsudok Krajského súdu v Prešove z 26. júna 2019, sp. zn. 8To/21/2019, z r u š u j e.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku sa p r i k a z u j e Krajskému súdu v Prešove, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 1. marca 2019, sp. zn. 4T/31/2017, uznal obvineného R. M. R. (ďalej len „obvinený“) vinným zo spáchania:

1/ prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

- dňa 21. októbra 2016 v popoludňajších až večerných hodinách v presne nezistenom čase v byte svojej priateľky Q. J., nachádzajúcom sa v C. R. XXXXX, okres W., v ktorom spoločne žili, počas vzniknutej hádky vulgárne nadával a opakovane sa vyhrážal zabitím poškodenej Q. J., pričom rozprával v španielskom jazyku, ktorému poškodená rozumie, bol v silnom žiarlivostnom afekte, do ktorého sa priviedol potom, čo na starom profile poškodenej na sociálnej sieti Facebook uvidel, že poškodená je na fotografiách so svojim manželom, s ktorým je v rozvodovom konaní, v dôsledku čoho sa poškodená s plačom snažila vymazať posledné fotografie, čo sa jej nepodarilo, obvinený svoj stav afektu naďalej stupňoval a začal sa biť päťami po hlave, hlavu si bil o stenu, o nábytok, na čo si poškodená šla zapáliť cigaretu na balkón, pričom jej obvinený neustále a opakovane vulgárne nadával, pýtal sa jej, či si z neho robí srandu a následne ju kopol do brucha, navzájom sa začali biť a kopat', v dôsledku čoho sa poškodená začala brániť, v rámci fyzického kontaktu udrela obvineného do oblasti ľavého oka a keď do bytu vstúpila jej matka V. A. aj s vnukom R., poškodenú škrtil a keď jej chcela pomôcť jej matka, tak táto ho odtŕhovala, presunuli sa do obývačky, kde opakovane odpadol a rýchlou zdravotnou službou bol prevezený do Nemocnice v W., kde odmietol ďalšie odporučené odborné vyšetrenia, vytrhol si kanylu, roztrhal lekársku správu a po návrate s poškodenou do jej bytu sa jej opäť vyhrážal zabitím tak, že jej povedal, že ju nezabije on ale príde ju zabiť žena zo Španielska, čím svojím konaním vzbudil u poškodenej Q. J. obavu o jej život a zdravie,

2/ zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

- dňa 24. októbra 2016 v čase okolo 22:00 hod. v byte svojej priateľky Q. J. v C. R. XXXX, okres W., v ktorom spoločne žili, po predchádzajúcej hádke a požívaní alkoholu podal na ukludnenie z rozčúlenia Q. J. bližšie nezistené lieky, v dôsledku ktorých poškodená zaspala a obnažená v dolnej časti tela nevnímala okolie, využil túto situáciu a obnažený išiel do druhej izby k ich spoločnému synovi mal. R., nar. XX. F. XXXX, ktorý trpí F. a ktorý už spal, začal sa dotýkať jeho pohlavných orgánov a chytať za penis, v dôsledku čoho sa maloletý zobudil, obvinený neverbálne otváraním úst a pohybom ruky mu naznačoval orálny styk, čo maloletého vyľakalo, kopol obvineného, vyšiel z bytu do spoločných priestorov bytového domu a telefónom privolal starú mamu V. A., bývajúcu v neďalekom bytovom dome, ktorej o uvedenej skutočnosti následne v nočných hodinách povedal.

Za spáchanie uvedených skutkov uložil súd prvého stupňa obvinenému podľa § 200 ods. 2 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, § 38 ods. 7 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd prvého stupňa zaradil obvineného na výkon uloženého trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona uložil súd prvého stupňa obvinenému ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na podklade odvolania podaného obvineným a odvolania podaného okresným prokurátorom, rozsudkom, sp. zn. 8To/21/2019 z 26. júna 2019 rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o vine v bode 2/, ktorým bol obvinený uznaný vinným zo zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, vo výroku o treste a vo výroku o ochrannom opatrení.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku uznal obvineného vinným v bode 2/ zo zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

2/

- dňa 24. októbra 2016 v čase okolo 22:00 hod. v byte svojej priateľky Q. J. v C. R. XXXX, okres W., v ktorom spoločne žili, po predchádzajúcej hádke a požívaní alkoholu podal na ukludnenie z rozčúlenia Q. J. bližšie nezistené lieky, v dôsledku ktorých poškodená zaspala a obnažená v dolnej časti tela nevnímala okolie, využil túto situáciu a obnažený išiel do druhej izby k ich spoločnému synovi mal. R., nar. XX. F. XXXX, ktorý trpí F. a ktorý už spal, začal sa dotýkať jeho pohlavných orgánov a chytať za penis, v dôsledku čoho sa maloletý zobudil, obvinený neverbálne otváraním úst a pohybom ruky mu naznačoval orálny styk, čo maloletého vyľakalo, kopol obvineného, vyšiel z bytu do spoločných priestorov bytového domu a telefónom privolať starú mamu V. A., bývajúcu v neďalekom bytovom dome, ktorej o uvedenej skutočnosti následne v nočných hodinách povedal.

Odvolací súd uložil obvinenému podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil odvolací súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona uložil obvinenému protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie prokurátora zamietol.

Proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 8To/21/2019 z 26. júna 2019 v bode 2/, podal Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“), v zastúpení prvej námestníčky generálneho prokurátora JUDr. Viery Kováčikovej dovolanie (č. l. 1689 - 1695) z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Generálny prokurátor v dovolaní uviedol, že zo skutkového hľadiska krajský súd nemal pochybnosti o tom, že skutok v bode 2 sa stal a spáchal ho obžalovaný. Nesúhlasí však so záverom, ku ktorému dospel odvolací súd, že obvinený vykonal skutok uvedený v bode 2/ v súvislosti s tým, že išlo práve o jeho syna a teda v otázke motivácie konania obvineného nepovažoval za relevantné v právnej kvalifikácii zohľadniť pojem chránená, respektíve blízka osoba (syn obvineného), ako okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby. Generálny prokurátor mal za to, že odvolací súd sa neriadil ustanoveniami § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, § 322 ods. 3 Trestného poriadku a ustanovenia § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, čím porušil zákon v prospech obvineného. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. R 117/2014, podľa ktorého v zmysle § 139 ods. 2 Trestného zákona možno spáchanie trestného činu na chránenej osobe podľa § 139 ods. 1 písm. a) až písm. d) a písm. f) a písm. i) Trestného zákona považovať za okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby len pri úmyselnom trestnom čine. Vyžaduje sa teda, aby páchatel vedel, že je poškodený takouto osobou a aby danú okolnosť subjektívne spájal s menším odporom, alebo inou okolnosťou, ktorá podporuje rozhodnutie páchatel'a spáchať trestný čin. Generálny prokurátor upriamil pozornosť na vykonané dokazovanie a ustálený skutkový stav, ktorý odvolací súd nenamietal a z ktorého je zrejmé, že obvinený sexuálne zaútočil na osobu o ktorej vedel, že je jeho synom, osobou mladšou ako 18 rokov a osobou trpiacou D.. Motívom obvineného nebolo len sexuálne sa uspokojiť, ale i skutočnosť, že sa konania dopúšťa voči chránenej osobe, čo u neho vyvolalo subjektívne presvedčenie, že jednoduchšie spácha trestný čin. Zo znaleckého posudku PhDr. P. B., PhD. vyplýva, že primárny motív konania obvineného bol síce sexuálny, ale sekundárnym činiteľom jeho konania bola prítomnosť maloletého poškodeného. Generálny prokurátor uviedol, že je potrebné skutok uvedený v bode 2/ rozsudku súdu prvého stupňa správne právne kvalifikovať ako zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona [zároveň boli naplnené aj ustanovenia § 139 ods. 1 písm. a) a písm. f) Trestného zákona]. Pri každom úmyselnom trestnom čine, pri ktorom páchatel' prichádza do bezprostredného kontaktu s poškodeným je potrebné zohľadniť i subjektívne vlastnosti poškodeného, nakoľko sa jedná o jeden z faktorov, ktorý motivuje páchatel'a k spáchaniu

trestného činu. Na základe vyššie uvedeného považuje generálny prokurátor rozhodnutie odvolacieho súdu z 26. júna 2019, sp. zn. 8To/21/2019, založené na nesprávnom právnom posúdení, čím je daný dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Generálny prokurátor navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“), aby

- podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že právoplatným rozsudkom odvolacieho súdu z 26. júna 2019, sp. zn. 8To/21/2019, bol porušený zákona v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3, § 322 ods. 3 Trestného poriadku a § 200 ods. 2 písm. b), § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v prospech obvineného a aby
- podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok odvolacieho súdu z 26. júna 2019, sp. zn. 8To/21/2019,
- podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal odvolaciemu súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa vyjadril obvinený prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Viktora Novýsedláka, advokát v Poprade, písomným vyjadrením z 19. februára 2020 (č. l. 1737), v ktorom uviedol, že dovolanie generálneho prokurátora nie je dôvodné a stotožnil sa s názorom odvolacieho súdu, že obvinenému nešlo o spáchanie daného zločinu práve na synovi a skutočnosť, že ide o blízku osobu je v takom prípade irelevantná.

Obvinený navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie generálneho prokurátora zamietol ako nedôvodné.

Súdu prvého stupňa bolo 25. februára 2020 doručené i vlastnoručne spísané vyjadrenie obvineného k dovolaniu, s ktorým sa dovolací súd riadne oboznámil. Obvinený v predmetnom písomnom podaní uviedol, že sa s odôvodnením dovolania generálneho prokurátora nestotožňuje a rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecné a správne. Jediným relevantných dôkazom skutku sexuálneho násillia je výpoveď svedka, ktorý trpí mentálnou retardáciou, čím je podľa obvineného vierohodnosť jeho výpovede zásadným spôsobom spochybnená. Obvinený má za to, že JUDr. MUDr. L. nepriamo podporil znalecké závery Doc. PhDr. X., keď dospel k heterosexuálnej orientácii obvineného a vylúčil u neho pedofiliu. Obvinený tak nemal motiváciu obchytkávať maloleté dieťa, čím je potvrdený i záver Doc. PhDr. X., že si syn mohol obchytkávanie vymyslieť. V prejednávanej veci boli podľa obvineného splnené zákonné podmienky tak, ako o nich rozhodol dovolací súd a skutočnosť, že neaplikoval ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona nezakladá žiadny dovolací dôvod. Postup generálneho prokurátora navodzuje podľa obvineného dojem, že ho chce odsúdiť za každú cenu s čo najväčším trestom. Obvinený navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie generálneho prokurátora odmietol ako nedôvodné.

Poškodená Q. J. sa k dovolaniu generálneho prokurátora a k vyjadreniam obvineného nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) po predložení veci súdom prvého stupňa 26. marca 2020 pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie generálneho prokurátora bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a za splnenia podmienky, že generálny prokurátor mohol podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a dovolací súd rozhodol v prospech obvineného (§ 372 ods. 1 posledná veta Trestného poriadku), pričom dovolací súd dodáva, že riadny opravný prostriedok podal aj prokurátor.

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku, ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší, hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

Dovolací súd po zistení, že nie sú dané žiadne zákonné dôvody pre odmietnutie dovolania, prerokoval dovolanie na verejnom zasadnutí, so zameraním na dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorý ako jediný dôvod dovolania uplatnil generálny prokurátor. Dovolací súd tak preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým generálny prokurátor podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku (§ 384 ods. 1 Trestného poriadku).

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak, z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Naplnenie dovolacieho dôvodu možno aplikovať iba v prípadoch, ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Aby sa uplatnením tohto inštitútu nezakladala prípadne ďalšia riadna opravná inštancia, Trestný poriadok jasne ustanovuje pravidlá a vymedzuje taxatívne dovolacie dôvody, za ktorých možno dovolanie podať. Preto aj uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je upravené takým spôsobom, že prichádza do úvahy len v prípadoch, keď je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Rozsah prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu je vždy vymedzený len dovolacím dôvodom, pre ktorý je dovolanie podané.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu je vo vzťahu k výkladu dovolacieho dôvodu uvedeného v citovanom ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku potrebné uviesť nasledovné: nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] zodpovedá pochybeniu súdu pri aplikácii práva na skutok, ktorý bol zistený a v potrebnom rozsahu objasnený, a to takej intenzity, že zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (a *contrario* § 371 ods. 5 Trestného poriadku). Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že išlo o iný trestný čin než ten, ktorý bol uvedený v právnej vete napadnutého rozhodnutia, teda ak skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod nesprávnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Trestného zákona), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod.

Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní preto hodnotený len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, teda skutkové zistenia a preskúmavanie ich správnosti bolo v tomto prípade vecou Okresného súdu Poprad v konaní pred súdom prvého stupňa a Krajského súdu v Prešove v konaní pred odvolacím súdom, nie konania o dovolaní, pretože Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd ex lege nemôže skúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku a tento meniť. Dovolací súd nie je preto oprávnený preskúmať a meniť tieto skutkové zistenia a závery premietnuté do skutkovej vety výrokovej časti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

Oboznámením sa s obsahom predloženého spisu dovolací súd zistil nasledovné skutočnosti:

V poradí druhým (ostatným) rozhodnutím bol odvolacím súdom zrušený prvostupňový odsudzujúci rozsudok vo výroku o vine v bode 2/, vo výroku o treste a vo výroku o ochrannom opatrení, v rámci ktorého bol obvinený uznaný vinným zo zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 Trestného zákon. Následne odvolací súd rozhodol sám a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku na nezmenenom skutkovom základe konanie obvineného ustáleného v skutku v bode 2/ právne kvalifikoval ako zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona a obvinenému uložil trest.

Generálny prokurátor v prejednávacom prípade odvolaciemu súdu vyčítal, že skutok uvedený v bode 2/ jeho rozsudku nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že obvinený tento skutok nevykonal v súvislosti s tým, že išlo práve o jeho syna, jeho motivácia bola iba sexuálna, tým pádom nebolo podľa odvolacieho súdu relevantné v právnej kvalifikácii zohľadniť pojem chránená, resp. blízka osoba ako okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby.

Podľa § 200 ods. 2 písm. b) Trestného zákona odňatím slobody na sedem rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 na chránenej osobe.

Podľa § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona chránenou osobou sa rozumie blízka osoba.

Podľa § 127 ods. 4 Trestného zákona blízkou osobou sa na účely tohto zákona rozumie príbuzný v priamom pokolení, osvojiteľ, osvojenec, súrodenec a manžel; iné osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere sa pokladajú za navzájom blízke osoby len vtedy, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá právom pocítovala ako ujmu vlastnú.

Podľa § 139 ods. 2 Trestného zákona ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby.

„V zmysle § 139 ods. 2 Trestného zákona možno spáchanie činu voči osobe vyššieho veku [§ 127 ods. 3, § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona] považovať za okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, len pri úmyselnom trestnom čine. Zároveň sa vyžaduje, aby páchatel vedel, že poškodený je osobou vyššieho veku a aby túto okolnosť subjektívne spájal s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodeného, umocnením účinku trestného činu voči poškodenému, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchatela spáchať trestný čin. Taká subjektívna súvislosť, primeraná postaveniu alebo stavu chránenej osoby, sa vyžaduje aj pri kvalifikačnom použití ostatných písmen ustanovenia § 139 ods. 1 Trestného zákona“. (rozhodnutie č. 117 zverejnené v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 8/2014)

Po oboznámení sa so skutkovou vetou, uvedenou v bode 2/ napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, v zmysle ktorej obvinený obnažený vošiel do izby, kde spal jeho maloletý syn a začal sa dotýkať jeho pohlavných orgánov a chytať ho za penis, po jeho zobudení mu neverbálne otváraním úst a pohybom ruky naznačoval orálny styk, musel dovolací súd konštatovať, že v danom prípade konanie obvineného napĺňa zákonné znaky zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Obvinený vedel, že poškodený je jeho synom, pričom motívom jeho konania bolo okrem potreby sexuálneho uspokojenia aj skutočnosť, že sa konania dopúšťa na chránenej osobe, čo u neho vyvolalo subjektívne presvedčenie, že jednoduchšie spácha trestný čin.

Dovolací súd sa nemohol stotožniť so záverom odvolacieho súdu, že nie je relevantné v právnej kvalifikácii zohľadniť pojem chránená, resp. blízka osoba ako okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby. Preto bolo nevyhnutné konštatovať, že dovolacie námietky generálneho prokurátora, podaného dovolania boli nielen relevantne uplatnené podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ale aj vznesené opodstatnene.

Dovolací súd so zreteľom na uvedené zistenia podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil na podklade dovolania generálneho prokurátora vo výroku tohto rozsudku porušenie zákona v prospech obvineného z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, postupom podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku, zrušil rozsudok odvolacieho súdu z 26. júna 2019, sp. zn. 8To/21/2019, zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal odvolaciemu súdu, aby vec v potrebnom rozsahu opätovne prerokoval a rozhodol. Dovolací súd v tejto súvislosti len z opatrnosti upozorňuje, že výrok o vine obvineného v bode 1/ rozsudku okresného súdu je právoplatný (odvolací súd prvostupňový rozsudok zrušil vo výroku o vine len vo vzťahu k bodu 2/, dovolaním generálny prokurátor napádal právnu kvalifikáciu konania obvineného tiež len vo vzťahu ku skutku ustálenom v bode 2/).

Podľa § 391 ods. 1 Trestného poriadku orgán, ktorému bola vec prikázaná, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd, a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie dovolací súd nariadil.

Úlohou odvolacieho súdu, s ohľadom na uvedené závery dovolacieho súdu, bude pri viazanosti právnym názorom podľa § 391 ods. 1 Trestného poriadku, opätovne rozhodnúť a to zákonne súladným spôsobom. Bude preto potrebné primárne podrobiť prieskumu súdu na podklade ustálenej dôkaznej situácie k zistenému skutku správnosť právneho posúdenia veci.

Z úradného záznamu zadováženého dovolacím súdom 4. augusta 2020 vyplynulo, že obvinený R. M. R. bol 21. apríla 2020 podmienene prepustený z výkonu trestu odňatia slobody v Prešove. Ako kontaktnú adresu na doručovanie písomností uviedol adresu E. X. XX/XXX, P., P.XXXXX, Španielske kráľovstvo.

Vzhľadom na skutočnosť, že obvinený v čase rozhodovania dovolacieho súdu už bol na slobode (§ 380 ods.2, obvinený nevykonával trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom) a nebol podaný spolu s dovolaním návrh generálneho prokurátora v zmysle ust. § 380 ods.1 Trestného poriadku, dovolací súd o väzbe obvineného nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.